

FÖRSLAG

TILL

L A G

INNEFATTANDE VISSA BESTÄMMELSER ANGÅENDE LAGA
SKIFTEN I JUCKASJÄRVI OCH ENONTEKIS SOCKNAR
AF NORRBOTTENS LÄN

AFGIFVET DEN 30 APRIL 1907.

STOCKHOLM

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER
1903

TILL KONUNGEN.

Genom beslut den 9 i denna månad har Eders Kungl. Maj:t uppdragit åt den för omarbetning af skiftesstadgan m. m. tillsätta kommitté att i enlighet med angifna grunder utarbete förslag till sär-

skilda bestämmelser angående laga skiften i Juckasjärvi och Enontekis socknar af Norrbottens län.

Till fullgörande af detta uppdrag får kommittén härmed underdånigst öfverlämna förslag till lag, innefattande vissa bestämmelser angående laga skiften i Juckasjärvi och Enontekis socknar af Norrbottens län, jämte motiv till förslaget.

Stockholm den 30 april 1907.

G. RIBBING.

CARL CEDERSTRÖM.

D. PERSSON
i Tällberg.

AD. WIKLUND.

KARL GRUBBSTRÖM.

MOTIV.

I underdånig skrifvelse den 28 december 1903 har Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Norrbottens län hos Kungl. Maj:t gjort framställning om åtgärder till underlättande för delägarna i skifteslag inom Juckasjärvi och Enontekis socknar af laga skiftens åstadkommande. Härvid har Kungl. Maj:ts befallningshafvande framhållit, att inom dessa socknar icke, såsom i vissa socknar inom Norrbotten varit fallet, i sammanhang med afvittringen fördelning af jorden mellan de särskilda brukningsdelarna inom de af afvittringen omfattade samfälligheterna ägt rum. Laga skiften inom ifrågavarande socknar vore således att förvänta i stor utsträckning och hade redan begärts samt delvis äfven fullbordats inom en del byar inom Juckasjärvi socken. Till följd af jordens i stort sedt jämförelsevis ringa värde och de stora vidder, som i anledning där-af tilldelats de olika samfälligheterna, ställde sig emellertid dylika för- rättningar i dessa trakter, därest de skulle utföras efter samma grunder som i öfriga delar af riket, synnerligen kostsamma.

Enligt den utredning, som i detta ärende lämnats för förhållandena uti ifrågavarande trakter, finnas inom Juckasjärvi socken 20 byar, hemman och nybyggen med tillhoppa $54 \frac{33}{64}$ mantal, vid tiden för skrifvelsens aflåtande fördelade på omkring 250 brukningslägenheter. Efter det $\frac{1}{4}$ af skogsanslaget afsatts till allmänning, utgör den areal, som genom afvittringsutslaget tilldelats byar, hemman och lägenheter omkring 290,285 hektar. Härtill kommer arealen af vissa inom byområdena för särskilda ändamål afsatta platser, omkring 994 hektar. Inom Enontekis socken finnas 15 skifteslag, däri inberäknade enstaka hemman och nybyggen, med tillhoppa $10 \frac{31}{64}$ mantal, vid angifna tid fördelade på ett sextiotal brukningsdelar. Den areal, som föreslagits tilldelad byar, hemman och lägenheter, utgör omkring 142,798 hektar, hvartill kommer omkring 79 hektar för särskilda ändamål afsatta platser.

Skifteskostnaderna hafva af Kungl. Maj:ts befallningshafvande beräknats till i medeltal 2 kronor 15 öre för hektar, under förutsättning att mätningarna ej äga rum i större skala, än som är oundgängligen af nöden. Sammanlagda kostnaden för skifte af hela den enligt det föregående byar, hemman och lägenheter tilldelade mark inom Juckasjärvi

socken skulle enligt denna beräkningsgrund uppgå till omkring 626,250 kronor. Motsvarande siffra för Enontekis socken har beräknats till omkring 307,185 kronor. I dessa belopp äro emellertid endast inräknade de egentliga förrättningskostnaderna och utflyttningskostnaderna men däremot icke handtlangningskostnaderna och ej heller de utgifter, som vid blifvande skiften kunna beräknas komma att föranledas af föreskrifna likvider, af väganläggningar och af nya behof af hägnader. Inberäknadt äfven dessa kostnader har Kungl. Maj:ts befallningshafvande ansett den totala skifteskostnaden böra uppskattas i rundt tal till för Juckasjärvi socken 962,000 kronor och för Enontekis socken 472,000 kronor.

Taxeringsvärdet af fast egendom för år 1905 utgjorde inom Juckasjärvi taxeringsdistrikt för jordbruksfastighet 753,300 kronor och för annan fastighet 31,700 kronor eller tillhopa 785,000 kronor samt inom Enontekis taxeringsdistrikt för jordbruksfastighet 68,700 kronor och för annan fastighet 3,300 kronor eller tillhopa 72,000 kronor.

Med afseende å nämnda omständigheter och andra för dessa orter egendomliga förhållanden har Kungl. Maj:ts befallningshafvande ansett, att invånarna i Juckasjärvi och Enontekis socknar i allmänhet icke förmådde bära de med ett allmännare skiftande af jorden förenade kostnader, och att följaktligen åtgärder måste vidtagas för att skydda dem mot de för de flesta af dem ruinerande följder, ett vidsträcktare användande af skiftesvitsordet skulle medföra. Därvid har emellertid Kungl. Maj:ts befallningshafvande framhållit, att med den lifliga öfvertygelse, Kungl. Maj:ts befallningshafvande hyste, att laga skiften vore en synnerligen verksam häfstång för jordbrukets höjande, Kungl. Maj:ts befallningshafvande ingalunda ville ifrågasätta någon undantagslagstiftning i ändamål att genom ändrade bestämmelser angående skiftesvitsord eller annorledes försvåra eller motverka tillkomsten af dylika för rättningar, utan att Kungl. Maj:ts befallningshafvande ansåge enda möjliga utvägen för frågans lösning vara, att staten lämnade afsevärda bidrag till gäldande af skifteskostnaderna.

Sedan yttranden öfver denna framställning inforrats från dels landtmäteristyrelsen dels ock kammarkollegium och statskontoret, samt Kungl. Maj:ts befallningshafvande inkommit med vidare anförande i ärendet, har detta den 27 mars 1907 i statsrådet anmälts af chefen för jordbruksdepartementet, som därvid anført, bland annat, att han i likhet med de i ärendet hörda myndigheterna ansåge, att staten borde göra allt, hvad som kunde göras, för att åt landtbruket uti ifrågavarande trakter gifva den lyftning, hvaraf det vore mäktigt. Ej heller kunde han undgå att inse, att invånarna i dessa socknar skulle allt för hårdt betungas af de

med jordens skiftande förenade kostnaderna, om ej staten trädde emellan och i väsentlig mån bidroge till desamma, och att den omständigheten, att inom öfriga socknar i Torneådalen staten antingen lämnat sådant bidrag eller till väsentlig del bekostat jordens skiftande, borde anses gifva äfven invånarna i nu ifrågavarande socknar ett visst anspråk på statens mellankomst i samma syfte.

Emellertid kunde det starkt ifrågasättas, om ej en betydande inskränkning af skiftenas omfattning från olika synpunkter skulle vara önskelig. De omständigheter, som gjorde det af vikt för ett intensivare jordbruk, att jorden underkastades sådant skifte, som kunde tillåtas blifva för framtiden bestående, gällde icke lika obetingadt i fråga om skogshushållningen. Vid denna låge nämligen resultatet af nedlagdt arbete och offrade kostnader särskildt i de norra delarna af landet till följd af skogens långsamma återväxt så fjärran, att hågen att offra för framtiden måste icke oväsentligt slappas. En ordnad skogshushållning förutsatte fast hellre särskildt i dessa trakter, att skogen skulle vara i händerna på en ägare, hvars tillvaro sträckte sig utöfver den tid, som representerades af individernas lifslängd.

Äfven från andra synpunkter vore, hvad nu ifrågavarande socknar anginge, önskligt, att skiftena begränsades till att hufvudsakligen afse den egentliga åker, ängs- och odlingsmarken.

Innan denna fråga blifvit afgjord, läte det sig ej göra att på tillförlitligt sätt beräkna det belopp, hvarmed staten borde bidraga till laga skiften inom samma socknar. På grund häraf ansåge departementschefen, att innan vidare åtgärder vidtoges i anledning af Kungl. Maj:ts befallningshafvandes förevarande hemställan, det måste tillses, om ej, hvad Juckasjärvi och Enontekis socknar anginge, sådana ändringar borde genomföras i skiftesstadgans bestämmelser, att skiftenas omfattning blefve begränsad i enlighet med de sålunda angifna grunder, och ifrågasatte departementschefen om ej öfverhufvudtaget all skogsmark, som icke för vinnande af redigt skifte måste ingå i delningen, kunde lämnas oskiftad.

Det kunde visserligen häremot invändas, att genom en dylik anordning ej vore på tillbörligt sätt sörjdt för skogarnas bevarande, då den enligt lag delägare i oskift skog medgifna nästan obegränsade rätten till husbehofsafverkning af erfarenheten visat sig medföra förödelse af den samfällda skogen, och att därför jämväl så mycket af skogsmarken borde skiftas, att hvarje delägare erhöles skog nog till husbehof.

Korrektivet mot angifna olägenhet syntes emellertid icke vara att söka så mycket i skogens skiftande som snarare i sådana ändringar i

gällande lagstiftning angående rätten till nyttjande af oskift skog, att dennas ändamålsenliga skötsel därigenom tryggades.

Då emellertid de sålunda berörda lagstiftningsfrågor vore af beskaffenhet att enligt gällande bestämmelser böra behandlas icke inom jordbruksdepartementet utan inom justitiedepartementet, blef på hemställan af departementschefen ärendet öfverlämnadt till justitiedepartementet för att där vinna den på sistnämnda departement beroende behandling, hvartill omständigheterna kunde finnas föranleda.

Därefter har ärendet den 9 april 1907 blifvit af chefen för justitiedepartementet åter i statsrådet anmaldt, hvarvid föredraganden anförde:

»Med hänsyn till hvad i ärendet förekommit, anser jag det vara ställt utom allt tvifvel, att gällande skiftesstadgas bestämmelse därom, att vid laga skifte all skifteslagets mark skall i skiftet ingå, icke lämpar sig för ifrågavarande nordliga och oländiga trakter, utan att delning af jord under de former, som i skiftesstadgan utstakas, där kan med fördel ifrågakomma allenast såvidt angår den för det egentliga jordbruket användbara marken. Hvad vid afvittringen till byar och hemman utlagts i vidsträckt och vanligen föga värdefull afrösningsjord synes alltså fortfarande böra bibehållas såsom samfällt, i den mån sådant icke verkar hindrande för en lämplig och fördelaktig delning af den egentliga inägojorden. För möjliggörande af en jorddelning i enlighet med nu angifna grunder kräfvades emellertid, såsom chefen för jordbruksdepartementet anmärkt, särskilda bestämmelser, hvilka för ifrågavarande socknar träda i stället för motsvarande föreskrifter i skiftesstadgan. Uppgörande af förslag till sådana bestämmelser synes mig lämpligen böra uppdragas åt den enligt Kungl. Maj:ts beslut den 5 oktober 1906 för revision af skiftesstadgan och därmed sammanhörande författningar tillsatta kommitté.»

Departementschefen hemställde förty, att Kungl. Maj:t måtte uppdraga åt nämnda kommitté att, oberoende af det kommittén i öfrigt lämnade uppdrag, skyndsamt till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till sådana särskilda bestämmelser angående laga skiften inom Juckasjärvi och Enontekis socknar, som, med tillämpning i öfrigt af skiftesstadgans föreskrifter, vore erforderliga för jorddelningens ordnande i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de af chefen för jordbruksdepartementet angifna grunder; och blef denna hemställan af Kungl. Maj:t bifallen.

Till fullgörande af det kommittén sålunda lämnade uppdrag har kommittén utarbetat förslag till lag, innefattande vissa bestämmelser angående laga skiften i Juckasjärvi och Enontekis socknar af Norrbottens län.

Det af chefen för jordbruksdepartementet angifna syfte med ifrågasvarande lagstiftning har kommittén funnit innebära, att skiftena skulle begränsas till att hufvudsakligen omfatta allenast den för egentligt jordbruk lämpade mark, samt att förty skogen, äfven i hvad den afsåge att fylla delägarnas husbehof, skulle från skiftet uteslutas. Kommittén har i anslutning härtill föreslagit, att i skiftet skall intagas afrösningsjord, endast i den mån sådant oundgängligen erfordras för beredande af möjlighet för inrösningsjordens sammanförande i lämpliga områden. I följd af inägornas spridda belägenhet kommer emellertid på detta sätt alltid någon mindre del af afrösningsjorden att medfölja dessa och sålunda att bidra till fyllandet af åtminstone de nuvarande ägotternas oundgängligaste behof af skogsprodukter, en omständighet ägnad att minska den tvekan, som eljest måhända kunde råda angående lämpligheten af att från skifte utesluta ej allenast för afsalu afsedd skog utan äfven husbehofsskogen. Till förekommande af att husbehofsafverkningen skall leda till vanvård af och misshushållning med skogen torde emellertid, på sätt vid ärendets föredragning i statsrådet antydts, blifva af nöden att snarast möjligt genom lagstiftning reglera rätten till nyttjande af oskift skog.

De ägor, som efter ofvan angifna grund kunna komma i fråga att delas, äro i första hand tomter, odlad jord samt den odlingsbara mark, som ligger någorlunda i samband med den odlade jorden eller som bildar så stora sammanhängande områden, att de lämpa sig för själfständiga jordbruk. Att i skiftet intaga möjligen odlingsbara områden, som hvarken hafva sådant läge, som ofvan nämnts, eller den storlek och beskaffenhet, att de ägna sig till upptagande af själfständiga jordbruk, skulle tydligen, utan att bereda delägarna någon synnerlig nytta, vålla kostnader och svårigheter vid skiftesläggningen.

Med hänsyn till boskapskötselns stora betydelse för dessa trakter och det däraf betingade krafvet att för kreaturens vinterutfodring i största möjliga utsträckning tillgodogöra den naturliga gräsväxten bör därjämte i skifte ingå den ängsmark, som genom sin beskaffenhet och sitt läge är tjänlig till slätter, samt mark, som genom röjning eller vattenledning kan beredas till sådan äng.

Vid afvittringen hafva till ett flertal byar lagts utom deras områden å vidliggande kronomark belägna slätterlägenheter, s. k. ströängar. Vissa skifteslag äga jämväl inom annan bys rågång befintliga ängar. Någon anledning att från delningen utesluta sådana ströängar och lägenheter föreligger ej. Kommittén har därför upptagit dem såsom föremål förskifte.

Däremot torde utan olägenhet kunna uteslutas sådana inom skifteslagets afrösningsjord kringspridda ängar, som antingen lämna så obetydlig

afkastning eller äro belägna på så stort afstånd från den odlade marken, att de icke kunna med fördel användas till slätter.

Då det för beredande af redigt skifte är nödigt, att den däri ingående mark bildar formliga, af räta linjer begränsade områden, samt det jämväl är af vikt, att antalet sådana områden i möjligaste måtto nedbringas, måste tydligtvis i skiftet medtagas delar af afrösningsjorden. Därvid måste emellertid i hvarje fall tillses, att ej så mycket af sistnämnda jord medtages, att det med ifrågavarande bestämmelser afsedda ändamål äfventyras.

Af dessa förutsättningar följer, att ängar, som äro belägna i närheten af byn tillhörig odlad eller odlingsbar mark, skola med denna sammanläggas till ett område. På samma sätt böra behandlas mera aflägsna slätterlägenheter, hvilka genom mellanliggande ängar äro med den odlade eller odlingsbara jorden förbundna till en naturlig komplex. Af lägsnare slätterlägenheter, med hvilka detta icke är händelsen, böra åter utläggas till särskilda skiften, därvid dock, dels för inskränkande af skiftenas antal, ängar, som ligga i hvarandras närhet, böra medelst tilläggande af mellan dem befintlig afrösningsjord sammanföras till ett skifte och dels till enstaka slätterlägenheter, hvilka till äfventyrs böra i delningen ingå, bör utläggas så mycket afrösningsjord, som erfordras för att gifva dessa vanligen till formen oregelbundna och till utsträckningen växlande områden en lämplig begränsning.

Att efter dessa grunder bestämma skiftets omfattning kommer gifvetvis att blifva en synnerligen grannliga uppgift, förenad med afsevärda svårigheter. Det kan därför icke lämpligen öfverlämnas åt delägarna ensamma att besluta i denna fråga. Icke heller torde det böra ankomma å skiftesmannen och godemännen att å det allmännas vägnar framställa förslag om inskränkning af skiftesområdet. Det har därför funnits nödigt att uppsöka ett annat korrektiv mot obehörigt utsträckande af skiftet; och har kommittén ansett, att detta säkrast skulle vinnas genom att ett särskildt ombud för bevakande af det allmännas intresse af skiftets begränsande förordnades att närvara vid alla de tillfällen, då frågan om skiftets omfattning behandlades, med befogenhet att framställa yrkanden, mot hvilka hvarken delägarna eller förrättningsmännen finge utan underställning till ägodelningsrätten bestämma om denna fråga. Med säkerhet torde kunna förutsättas, att Kungl. Maj:ts befallningshafvande, som det skulle åligga att meddela förordnandet, komme att till ombud utse fullt kompetenta personer; och synes alltså med nu nämnda anordning trygghet böra vinnas mot felaktig tillämpning af ifrågavarande bestämmelse.

Att jämväl delägarna böra få öfva inflytande på skiftets omfattning till skydd för, att skiftet på för dem menligt sätt inskränkes, är naturligt; och har för sådant ändamål föreslagits, att jämväl samtliga närvarande delägares godkännande af den plan för skiftets omfattning, som af förrättningsmännen uppgöres, skall vara erforderligt för planens omedelbara tillämpning. Beträffande förfarandet, i fall godkännande af nämnda kronoombud eller någon af delägarna uteblifver, hafva föreskrifter lämnats i öfverensstämmelse med bestämmelsen i 88 § skiftesstadgan angående pröfning af fråga om utläggande af flera skiften än i allmänhet är medgifvet.

Af de sålunda angifna grunder för delningsområdenas bestämmande torde det blifva en följd, att i åtskilliga skifteslag delningen kommer att omfatta flera mer eller mindre aflägsset från hvarandra belägna områden. I sådana fall lärer det stundom möta särskilda svårigheter att hålla antalet af de hvarje delägare tillkommande skiften inom de i skiftesstadgan stadgade gränser. För att i någon mån minska dessa svårigheter har det föreslagits, att den från delningen uteslutna mark icke skall inräknas i antalet tillåtna skiften.

Då för bestämmande af den mark, som bör i skiftet ingå, ej lärer erfordras annan uppmätning än den vid afvittringen verkställda, i vissa fall måhända med komplettering i afseende å särskilda områden, samt nedbringande i möjligaste mån af skifteskostnaden är af yttersta vikt vid skiften i dessa trakter, har föreskrifvits, att omförmälda bestämmande skall ske, innan vidare åtgärd i afseende å skiftesberedningen företages och alltså före den egentliga ägomätningens påbörjande, samt att till utmärkande af det föreslagna skiftesområdet skall användas afvittringskartan, hvilket utan olägenhet bör kunna ske.

Vid tillämpning af de grunder för begränsande af skiftes omfattning, som ofvan angifvits, lärer det stundom komma att inträffa, att från delningen uteslutes viss ängsmark, som varit och äfven efter skiftet blifver häfdad under något af hemmanen samt jämväl tagits i beräkning vid bestämmande af dettas skattetal. Skulle i sådant fall skattetalet komma att vid skiftet användas såsom delningsgrund, kunde därigenom mera af den i delningen ingående ängsmark komma att tilläggas detta hemman, än som däraf rätteligen belöpte å detsamma. Då emellertid den för ifrågavarande landsdel gällande 77 § i Kungl. Res. på allmogens besvär den 29 november 1756 synes gifva vid handen, att häfden skall utgöra delningsgrund för inrösningsjorden, har något stadgande till förekommande af en orättvisa af ofvan antydda slag ej ansetts erforderligt.

På grund af förut omhandlade bestämmelser skulle största delen af skogsmarken med inom densamma belägna impediment komma att

uteslutas från skiftet. Emellertid torde i framtiden förhållanden kunna inträffa, som göra det önskligt, att en möjlighet hålles öppen att få äfven den sålunda uteslutna marken uppdelad. Med förbättrade kommunikationer, stigande kunskap om jordens rätta skötsel och om möjligheten att fränvinna den afkastning samt med folkstockens tillväxt kan det lätt inträffa, att jord, som nu anses oanvändbar för jordbruk, visar sig kunna med fördel göras till föremål för en intensivare bearbetning. I den mån dylik mark i större utsträckning kan göras till föremål för odling, inträder ock behovet af dess skiftande. Förslaget torde hafva tagit erforderlig hänsyn till framtidens kraf i detta hänseende genom stadgandet i 5 §, att med Konungens tillstånd äfven den ursprungligen från skifte uteslutna marken må kunna få skiftas. Att, med förbehåll af sådant tillstånd, en hvar delägare i skifteslaget skulle äga påkalla dylikt skifte, torde framgå af 2 § skiftesstadgan.

Då frågan om skiftes omfattning är af den betydelse för det allmänna, att talan mot ägodelningsrättens afgörande därpå bör kunna å det allmännas vägnar fullföljas, har föreskrift därom lämnats.

Enligt förslaget skulle den nya lagen träda i kraft genast efter utfärdandet. Att göra den nya lagen tillämplig på skifte, som fortskridit så långt, att ägomätningen redan afslutats, synes dock icke lämpligt. Det har därför föreslagits sådant undantag från förut angifna föreskrift om lagens trädande i kraft, att där skifte fortskridit så långt, att ägomätningen redan afslutats, den nya lagen ej skulle vara tillämplig.

LAGFÖRSLAG.

Förslag

till

LAG,

innefattande vissa bestämmelser angående laga skiften i Juckasjärvi och Enontekis socknar af Norrbottens län.

Härigenom förordnas, att jämte de angående laga skifte i allmänhet gällande föreskrifter, såvidt de ej strida mot hvad här nedan stadgas, skola beträffande laga skiften i Juckasjärvi och Enontekis socknar af Norrbottens län följande bestämmelser gälla till efterrättelse.

1 §.

I skifte skola utom för det fall, hvarom i 5 § sägs, icke ingå andra skifteslagets ägor än:

1) tomtplatser och odlad jord samt den odlingsbara mark, som i anseende till läge, omfattning och jordens beskaffenhet ägnar sig till upptagande af själfständiga jordbruk eller lämpligen kan sammanläggas med förutvarande jordbruk;

2) den äng inom skifteslagets rågång, som på grund af beskaffenhet och läge med fördel kan till slätter användas, samt den mark, som genom röjning eller vattenledning kan till sådan äng beredas;

3) utanför skifteslagets område belägna ströängar;

4) af den återstående jorden så mycket, som erfordras för att till sammans med den under 1) och 2) upptagna mark bilda formliga, så vidt möjligt sammanhängande och af räta linjer begränsade områden.

2 §.

För urskiljande af den mark, som enligt 1 § bör i skifte ingå, skola skiftesmannen och godemännen, innan vidare åtgärd i afseende å skiftesberedningen företages, efter undersökning å marken samt öfverläggning med delägarna och det kronoombud, hvarom i 6 § förmåles, uppätta provisionell plan, som skall af landtmätaren utmärkas å delägarernas exemplar af afvittringskartan eller, om sådant ej är tillgängligt, å en genom landtmätarens försorg anskaffad kopia af samma karta.

Godkännes denna plan af samtliga närvarande delägare samt af kronoombudet, lände den till efterrättelse vid skiftet, men i annat fall skola skiftesmannen och godemännen, sedan de skäl noga upptagna blifvit, som å ena eller andra sidan anföras, i frågan meddela utlåtande samt inom fjorton dagar därefter öfversända detsamma jämte karta och handlingar till ordföranden i ägodelningsrätten, hvilken rätt har att efter verkställd granskning i ämnet förordna.

3 §.

Skifte å ägor, som, efter ty här förut är stadgadt, komma att delas, verkställas med hänsikt till den lämpligaste delning å de öfriga ägora, när fråga därom, i den ordning här efteråt sägs, framdeles kan uppstå.

4 §.

Den mark, som från skifte uteslutes, inräknas ej i antalet af tillåtna skiften.

5 §.

Skifte å den mark, som, efter hvad nu är sagdt, skall från delningen uteslutas, må sedermera ej äga rum, utan Konungen gifver därtill lof. Ansökning härom ingifves till Kungl. Maj:ts befallningshafvande, hvilken det åligger att densamma med eget yttrande till Konungen insända.

6 §.

Då fråga om skifteslagets omfattning enligt 1 § i denna lag under förrättningen behandlas, skall särskildt förordnadt kronoombud närvara för att öfva tillsyn öfver, att skiftet ej obehörigen utsträcket.

Detta ombud förordnas af Kungl. Maj:ts befallningshafvande, som därom underrättar landtmätaren, hvilken det åligger att vederbörligen kalla ombudet till de sammanträden under förrättningen, då berörda fråga handlägges.

Öfver domstols beslut i fråga, som nu nämnts, må, där skiftet förmenas härigenom hafva gifvits större omfattning, än som öfverensstämmer med föreskrifterna i denna lag, talan å det allmännas vägnar föras i den ordning, som för fullföljd af kronans talan i allmänhet är stadgad.

Denna lag träder i kraft genast efter utfärdandet; i fråga om redan påbörjade skiften dock med den inskränkning, att lagen ej äger tillämpning, där skifte fortskridit så långt, att ägomätningen redan afslutats.